

velmi dobré zkušenosti ve společné přípravě místních národních výborů.

Společná součinnostní cvičení přispěla nejen k utužení spolupráce, ale pomohla odhalit některé nedostatky, které by mohly ovlivnit situaci v mimořádných událostech. Proto jsme zpracovali společná ujednání, které otázky a informace projednáme již v míru a které za mimořádných opatření a války, jako např.:

- společná příprava evakuačních orgánů při zpracování předběžných rozhodnutí k evakuaci, zejména k prostorům a komunikacím,

- zabezpečení ochrany před zátopou při narušení přehradní hráze Lipna,

- společná metodická zabezpečení radiálního a chemického pozorování a průzkumu,

- využití zařízení CO pro speciální očistu a skupin analytického zjišťování

- vzájemné využívání spojení v teritoriu kraje.

Podobná součinnostní opatření jsou připravena v potřebném zaměření k součinnosti i k předpokládané činnosti v po-

čátečním období války jak s místními národními výbory, krajskou správou spojů, krajskou správou vojenské dopravy, svazky atd.

Rozhodujícím orgánem řídící politické a hospodářské činnosti na úseku přípravy obrany teritoria jak v míru, tak ve válce, jsou komise obrany při krajském a okresních výborech KSČ, které řeší otázky zabezpečení potřeb ozbrojených sil. Proto musí být nepřetržitě informovány o celkové konkrétní situaci, aby řešily jednotlivé úkoly podle pořadí důležitosti.

Zkušenosti z našeho kraje potvrdilo součinnostní teritoriální cvičení v tom, že vedoucí tajemník kraje i okresů zná úkoly MVS pro mimořádné události, i jejich osobní účast při přezkušování dílčích úkolů, připravených pro mimořádná opatření.

V článku nebylo možno rozepsat do podrobností vše, co součinnost vyžaduje. I když si dnes nelze představit jednoznačnou hypotézu předpokládaného vývoje možné příští války, faktem je, že operativní součinností v míru vytváříme si výhodné podmínky i pro nepředvídané situace.

Týlové zabezpečení útvarů podřízených náčelníkům druhů vojsk na stupni A a F

Podplukovník Vladimír Peřina

Jednotky, útvary, svazky a zařízení, které jsou v podřízenosti složek velitelství armád nebo frontu, tvoří podstatnou část v jejich celkové organizaci. Tak např. u armády o 4 divizích tvoří okolo 30 % celkových počtů osob a z denní spotřeby materiálu na ně připadá 9 % PHM, 26 % munice, 30 % proviantu a 18 % ostatního materiálu, tj. cca 1000 t materiálu denně.

Frontové útvary tvoří asi 35–40 % počtů a připadá na ně z denní spotřeby okolo 27 % PHM, 9 % munice, 41 % proviantu a 40 % ostatního materiálu, tj. cca 4500 až 5000 t materiálu denně.

Poněvadž systém zásobování těchto útvarů v poli nebyl dosud podrobněji zpracován, upozorním čtenáře na některé zvláštnosti, které s sebou zásobování přímo podřízených útvarů přináší a proti dosavadním zvyklým mění obsah a náplň práce na jednotlivých stupních velení.

Při rozpracování této otázky vycházím z předpokladu, že většina jednotek, útvarů, svazků a zařízení podřízených A a F se přemísťuje v sestavě nebo těsně za 2. sledy A nebo F. Část z nich se přesunuje se zpožděním 1 a více dnů. Přitom některé jednotky, útvary a svazky plní

úkoly vyplývající z plánu operace samostatně (útvary spojovací, výsadkové, radiální hlášení služby, radiotechnické ap.), jiné v zálohách — ženijní, chemické, protitankové, zdravotnické apod. anebo v uskupeních TUZ (dílenské, zdravotnické, zásobovací, obsluhy apod.). Jen u velitelství uskupení TUZ je plánována složka, která se stará o zásobování TUZ, vcházejících do uskupení (PFZ, NZ); v zálohách bývá zpravidla každý útvar (jednotka) vybaven vlastním týlem.

U frontu by měl být takový systém zásobování přímo podřízených jednotek, útvarů, svazků a zařízení, aby od jeho zadní týlové hranice až po čáru míst velení F (VS a TVS) byly ve vzdálenostech odpovídajících cca hloubce dvoudenního postupu vojsk v podmínkách použití JZ a 3—4denního v podmínkách bez použití JZ z místa výdeje materiálu, ze kterých by se mohly přímo podřízené útvary zásobovat.

Konkrétně by mělo být zásobování organizováno takto: u zadní týlové hranice F je rozmístěna PFZ. V PFZ by bylo zřízeno „výdejní místo“, ze kterého by se zásobovaly všechny TUZ, rozmístěné v PFZ a všechny jednotky, útvary, svazky a zařízení podřízené přímo složkám velitelství F, které se nacházejí do 100 až 150 km od PFZ. Toto „výdejní místo“ by zřizoval útvar obsluhy PFZ a zahájilo by činnost hned první den zřízení PFZ; se zrušením PFZ by svou činnost ukončilo.

V průběhu operace budou zřízeny OPFZ a v nich „výdejní místa“ pro TUZ vcházející do OPFZ a jednotky, útvary, svazky a zařízení, rozmístěné do 100 km od OPFZ. „Výdejní místa“ by zahájila činnost dnem rozvinutí OPFZ a ukončila činnost až v době, kdy se bude přemísťovat PFZ, tj. ke konci operace.

„Výdejní místa“ by tak tvořila kostru zásobovacího systému pro přímo podřízené útvary. Pomocí nich bylo by možné řešit zabezpečení materiálem přímo podřízených útvarů i za situace plánem nepředvídané.

Systém výdejních míst může být doplněn dalšími druhy „míst výdeje materiálu“, jako např. vojenskými železničními stanicemi, vykládacími stanicemi, překládacími místy, které by se na přechodnou dobu nebo jednorázově zřizovaly podle situace jednak operační, ale i radiální, dopravní apod.

Plynulost a nepřetržitost tohoto způsobu zásobování přímo podřízených jednotek, útvarů, svazků a zařízení jsou pod-

míněny nepřetržitou součinností náčelníků druhů vojsk a týlových služeb se štábem týlu F — jeho operačním oddělením a oddělením plánování dopravy.

Denně, vždy v odpoledních nebo nejpozději večerních hodinách by muselo totiž operační oddělení štábu týlu F znát, v kterém prostoru bude plnit úkol příští den ta která jednotka, útvar, svazek nebo zařízení, aby mohlo určit, odkud bude tento útvar zabezpečován a oznámit to náčelníkům druhů vojsk na velitelství F a náčelníku PFZ (OPFZ).

Náčelníci druhů vojsk musí dostat oznámení o způsobu zásobování a zdravotnického zabezpečení jemu podřízených útvarů od štábu týlu a ZS F v době, kdy připravují rozkaz (nařízení) pro jednotlivé útvary (svazky), aby to mohli do něho zahrnout. Týl F ani A není totiž schopen při tak velkém počtu jednotek, útvarů, svazků a zařízení, podřízených složkám velitelství F (A), každému z nich vydat týlové nařízení. Pro názornost uvádím, že na stupni A je asi 40—50 a na stupni F asi 400—450 přímo podřízených samostatných útvarů. Protože při každé změně úkolu náčelník druhu vojska musí podřízenému útvaru vydat nařízení (rozkaz), je jediné správné, aby se útvar cestou náčelníka dověděl o způsobu materiálního a zdravotnického zabezpečení tohoto úkolu. Součinnost v otázkách materiálního a zdravotnického zabezpečení mezi druhy vojsk a štábem týlu je nejvýhodnější přes styčnou skupinu týlu, která je na VS F (A).

Protože z fyzického hlediska není možné, aby týl F (A) vyhodnotil každý den všechna týlová a týlová souhrnná hlášení za přímo podřízené jednotky, útvary a svazky, měli by náčelníci druhů vojsk vyžadovat, aby jim podřízené útvary zahrnovaly do operačních hlášení i bod o týlovém zabezpečení. Tuto část hlášení by sice nepředávaly štáby druhů vojsk týlu, ale v případě vážné materiální situace u některého útvaru, musel by štáb druhu vojska podat o tom zprávu.

Protože bod o týlovém zabezpečení slučuje hlavně k informaci náčelníka druhu vojska, měly by štáby druhů vojsk upřesnit podřízeným útvarům jeho osnovu.

Možný obsah bodu:

— zabezpečení hlavními druhy materiálu (hlavní druhy munice, BA, NM, proviant, materiál zabezpečující hlavní úkoly útvaru,

— u ženpr — miny, trhavy, u chem. útvaru — odmořovací látky, zadýmovací

prostředky apod.) v kalkulačních jednotkách a na kolik dnů bojové činnosti to zajišťuje útvar k hodině hlášení,

— spotřeba a ztráty materiálu, techniky a osob za dobu od posledního hlášení,

— koeficient technické pohotovosti,

— počet neodsunutých raněných,

— požadavky na přísun materiálu a techniky,

— TVS a prostor rozmístění skladů,

— závěr.

Přímo podřízené svazky a útvary, které budou v operačních hlášeních uvádět i stav týlového zabezpečení, by již nemusely předkládat týlové nebo týlové souhrnné hlášení.

Velitel jednotky, útvaru, svazku nebo zařízení přímo podřízeného F (A), po obdržení rozkazu (nařízení) od svého nadřízeného, seznámil by příslušníky svého štábu i se způsobem týlového zabezpečení a svému ZT (u útvaru i staršímu lékaři) by vydal pokyny pro organizaci týlového zabezpečení na příští den nebo období.

V rozkaze (nařízení) nadřízeného by se měl dovědět:

— ve kterém místě výdeje materiálu a který den (dny) má si odebrat zásoby na doplnění nařízených (pohyblivých) zásob nebo vyžádanou techniku a místa odsunů,

— kde jsou rozmístěna nejbližší místa výdeje materiálu, ze kterých se může zásobovat v případě zničení nebo zamoření určeného místa výdeje materiálu,

— kde jsou rozmístěna zdravotnická zařízení, do kterých může útvar odsunovat raněné nebo odebírat potřebný zdravotnický materiál,

— normy spotřeby materiálu na úkol.

U jednotek, útvarů, svazků a zařízení přímo podřízených F (A) by byla další zvláštnost v tom, že by se jim neoznamovalo množství materiálu, který pro ně bude do místa výdeje materiálu přisunut. Výjimku by tvořil jen tabulkový materiál útvarem vyžádaný. O jeho přísunu by se útvar dověděl v rozkaze (nařízení) od nadřízeného.

Spotřební materiál by odebíraly útvary přímo podřízené F (A) z míst výdeje materiálu vždy jednou za 2 až 3 dny na účetní doklady podle předpisu Všeob-26-6 a na odběrné knížky. Protože však u některých druhů materiálu (např. PHM, protiletadlové munice, miny apod.) by doplňování pohyblivých nebo nařízených

zásob jednou za 2 až 3 dny mohlo způsobit potíže při zabezpečení úkolu, bylo by možno tento materiál odebírat i mimo stanovené dny podle potřeby. Odebírající útvary by si však musely uvědomit, že místa výdeje materiálu by denně zásobovala několik desítek útvarů a měly by se proto snažit v maximálně možné míře dodržovat stanovené dny odběru.

Materiál z míst výdeje materiálu by odebíraly útvary vždy vlastními dopravními prostředky.

Nakládání materiálu (nebo překládání) ze skladů míst výdeje materiálu (nebo železničních vagonů, automobilních dopravních prostředků nadřízeného) na dopravní prostředky odebírajícího by bylo zajištěno různě, podle druhu místa výdeje materiálu. Ve „výdejním místě“ a na „vojenské železniční stanici“ by bylo zabezpečeno silami a prostředky nadřízeného; ve „vykládací stanici“, „nakládací stanici“ a v „překládacím místě“ by si potřebné síly k naložení materiálu musel s sebou přivést odebírající. V některých případech by bylo možno jednomu z odebírajících uložit zabezpečit překládání, obranu a ochranu místa výdeje materiálu např. bude-li místo výdeje materiálu zřízeno přímo v prostoru některého svazku nebo útvaru. Tím, že přímo podřízené útvary by odebíraly v průběhu operace z několika míst výdeje materiálu, mohl by být odběr, hlavně u proviantu, vyšší. Je proto výhodné zavést odběrní knížku, do které by orgán místa výdeje materiálu zapisoval v evidenčních jednotkách odběr.

Některé přímo podřízené svazky mají týl svazku organizován tak, že slouží jen k zabezpečení velitelství svazku a velitelských jednotek.

U takových svazků by musel ZT vydat týlové nařízení podřízeným útvarům a v něm organizaci týlového zabezpečení upřesnit pro jednotlivé útvary. Přitom by vycházel z údajů, které obdržel od náčelníka druhu vojska. Podobně by postupoval ZT svazku, u kterého je týl organizován i k doplňování útvarů v případech, kdy rozmístění útvarů by vyžadovalo přisunovat materiál ze stupně divize na velké vzdálenosti a kdy odběr útvaru přímo z místa výdeje materiálu by byl výhodnější.

Bude-li některá samostatná jednotka, útvar ve svazu nebo jednotka v síle rotý a menší přidělena do podřízenosti vševojenského svazku nebo svazu, je výhodné, aby mu byla předána i do materiální péče. Povinností předávajícího svazku (útva-

ru) by pak bylo doplnit odcházející jednotku nebo útvar materiálem do výše pohyblivých (nařízených) zásob a vybavit dopravními prostředky tak, aby si útvar (jednotka) mohl sám odebírat z míst výdeje materiálu. Materiální péče o samostatnou jednotku nebo útvar ve svazu by zůstala svazku jen při přidělení vševojenskému svazku nebo svazu na dobu kratší než 48 hodin.

Jednotky ve svazu v síle roty a menší by byly v každém případě přidělovány do materiální péče tomu útvaru (svazku), v jehož prospěch působí.

Týlové zabezpečení jednotek, útvarů, svazků a zařízení přímo podřízených složkám velitelství F (A) nebude dořešeno, pokud nebude procvičováno již na zaměstnáních při odborných shromážděních a při všech cvičeních.

Poznatky ze cvičení vojsk PVO

Plukovník Pravoslav Kalický

Koncem července 1965 proběhlo podle plánu operační přípravy spojenecké, strategicko-operační cvičení vojsk PVO za účasti vojsk PVOS, frontového stíhacího letectva a vyčleněných prostředků PVOV s orgány velení a součinnosti.

Cvičení mělo 3 období s tímto obsahem:

- první období: zaujímání bojové pohotovosti;
- druhé období: bojová činnost vojsk PVO při odrazení prvního hromadného úderu nepřítelů;
- třetí období: likvidace následků jaderného napadení nepřítelů a obnovení bojové pohotovosti vojsk PVO.

Těžiště cvičení bylo položeno do druhého období, ve kterém byly jednotlivé otázky procvičovány na základě skutečných náletových situací. V průběhu cvičení byly získány některé nové zkušenosti a poznatky.

V prvním období — zaujímání bojové pohotovosti vojsky PVO bylo znovu potvrzeno, že vojska PVOS musí být udržována ve stavu trvalé bojové pohotovosti v sestavě blízké operační sestavě s plně rozvinutým a zabezpečeným systémem velení a připraveným systémem technického a týlového zabezpečení.

V podmínkách možnosti nenadálého napadení nepřítelům je nutno počítat s tím, že přechod vojsk PVOS do plné bojové pohotovosti, může být uskutečňován již v průběhu bojové činnosti pohotovostními silami a prostředky. Nelze však vyloučit i existenci kratšího období úhrozy napadení

dení na základě zpráv strategického průzkumu o bezprostřední přípravě nepřítelů k zahájení války. V takových podmínkách mohou vojska PVOS dosáhnout plné bojové pohotovosti ještě do zahájení vlastní bojové činnosti, což může mít rozhodující vliv na efektivnost odrazení prvního hromadného úderu nepřítelů a celkovou účinnost PVO v počátečním období války.

Do obsahu příprav zaujetí plné bojové pohotovosti patří u vojsk PVOS především opatření, související s manévrem stíhacího letectva ke zlepšení a rozptýlení sestavy stíhacího letectva a s přesunem radiolokátorů ke zvýšení účinnosti radiolokačního systému na jednotlivých náletových směrech a odolnosti proti úderům a rušení. Při nedostatku času může být v tomto období uskutečněn i manévr PLRV především k zlepšení bojových sestav u bráněných míst, jakož i ke zvýšení odolnosti před údery ze vzduchu.

K vážným opatřením patří také plné aktivování záložních míst velení a vyvezení zásob materiálních prostředků. Ponechává odrazení vzdušných úderů v příhraničním pásmu zúčastňuje se vedle vojsk PVOS i frontové stíhací letectvo a síly a prostředky PVOV, je nutno do zahájení bojové činnosti zabezpečit i včasné dosažení jejich bojové pohotovosti. Požadavky na zaujetí plné bojové pohotovosti frontového stíhacího letectva jsou obdobné jako u vojsk PVOS. Pokud jde o síly a prostředky PVOV je nutno počítat s určitým časovým předstihem k realizaci potřebných opatření. Části radio-